

STAD &
NATUUR
ALMERE

www.ivnalmere.nl

www.stadennatuur.nl

Een gezamenlijke uitgave van IVN afdeling Almere en stichting Stad & Natuur Almere

Vroege Vogelpad Almere Haven

Dit is een geheel herziene uitgave van de eerder in 1997 door het IVN uitgegeven wandeling 'Vroege Vogelpad'.

Deze heruitgave is een gezamenlijk initiatief van IVN afdeling Almere en Stichting Stad & Natuur Almere in het kader van de Dag van het Park 2010 en het 50-jarig bestaan van IVN in Nederland.

Vertrek- en eindpunt:

De wandelroute begint en eindigt bij het Ooievaarsnest en de Schaapskooi aan de Muiderweg 10 te Almere Haven.

Ooievaarsnest

Schaapskooi

Lengte van de wandeling, ongeveer 2 km.
Duur van de wandeling, ongeveer 1½ uur

Toegankelijkheid:

Vlak terrein, grotendeels verharde paden.

Openbaar vervoer op 900 meter (bushalte het Oor).

Laarzen niet noodzakelijk, maar geen open schoenen dragen in verband met de aanwezigheid van brandnetels en de grote berenklaauw.

Honden zijn toegestaan mits onder commando.

Hier wordt informatie gegeven over de wandelroute.

LA = linksaf, RA = rechtsaf.

Start

De wandeling begint op het grasveld tussen Ooievaarsnest en het fietspad (Farflerpad). Hier bevinden zich meteen al een tweetal zeer forse bomen die het bekijken waard zijn.

Watercypres (*Metasequoia glyptostroboides*)

Dit is een bijzondere boom. Men veronderstelde dat deze boom was uitgestorven nadat men fossiele overblijfselen in kleilagen had gevonden in China. In 1941 ontdekte men echter in een geïsoleerd dal in zuidoost China levende exemplaren. De zaden van deze boom zijn nadien over de hele wereld verspreid. Hij groeit het beste in een mild klimaat zoals dat in Nederland. In koudere streken groeit de Watercypres veel langzamer dan in Nederland. De bladeren (naalden) vallen in de winter van de boom en het bijzondere daarbij is dat de naalden in enkele dagen afvallen. Deze boom is hier rond 1975 geplaatst door Adriaan van de Zwan.

Abeel (*Populus canescens*)

De Grauwe abeel is een populierensoort. Een kenmerk van populieren is dat ze in de polderbodem heel snel groeien. Dat is aan dit exemplaar ook wel te zien; het is een imposante verschijning. Deze mooie boom valt op door zijn witte, fluwelige beharing op blad en twijg. De bleke schors van de abeel is ook opvallend door de talrijke kleine, ruitvormige holten (als "wybertjes"). Van oorsprong komt de Grauwe abeel in Midden-, Oost- en Zuid-Europa voor. In Nederland is hij aangeplant en verwilderd.

Op het grasveld (met in uw rug het Ooievaarsnest) gaat u rechtsaf door het hek/poort die toegang geeft tot de tuin van het Ooievaarsnest.

De tuin is een halfcirkelvormige tuin. Cliënten van Triade kweken hier groente en kruiden. Op deze prachtige beschutte plek, aan de rand van het Vroege Vogelbos, ligt de moestuin van het Ooievaarsnest. In de moestuin wordt een grote diversiteit aan groenten, kruiden, bloemen en klein fruit geteeld. In de tuin wordt volledig biologisch gewerkt, zonder het gebruik van kunstmest en kunstmatige bestrijdingsmiddelen. De producten uit de tuin worden verkocht in de winkel van het Ooievaarsnest. Ook wordt er tussen de middag voor en door cliënten van Triade een maaltijd geserveerd, bereid met groenten uit eigen moestuin.

U verlaat de tuin via het hekje achter in de tuin onder de haagboog door. Na het verlaten van de tuin, meteen rechts, staat

Moerascypres (*Taxodium distichum*)

Deze boom lijkt heel erg op de watercypres wat betreft vorm van de boom, groeiwijze en bladvorm. Toch zijn er verschillen. De moerascypres – ook wel mammoetboom genoemd - komt uit het zuiden van de Verenigde Staten en uit Mexico (en niet uit China zoals de watercypres). De naalden van de moerascypres staan verspreid in twee rijen en zijn ongeveer 1cm lang (de naalden van de watercypres staan tegenoverstaand in twee rijen en zijn 1 tot 3 cm lang). Net als bij de watercypres vallen de naalden af in de winter, maar in tegenstelling tot de watercypres houdt de boom in de herfst lang de verkleurde naalden vast. Let ook eens op de spiraliserende takken van deze moerascypres, dit is vooral goed zichtbaar als u onder de boom gaat staan en dan omhoog kijkt, de takken hebben een opvallende draaiing naar links. Deze boom is in december 1991 geplaatst door de toenmalige minister Ed Nijpels ter gelegenheid van de opening van het Vroege Vogelbos.

Taxodium distichum Bald Cypress

Het pad rechtdoor langs het bankje volgen.

Even verderop het pad naar rechts en vervolgens het pad met een flauwe bocht naar rechts aanhouden tot u bij een T-splitsing komt.

Hier gaat u LA, greppeltje over en pad vervolgen.

Op een driesprong gaat u naar rechts en even verder loopt u onder een scheefgezakte kers door

Zoete Kers (*Prunus avium*)

In verschillende parken en bossen van Almere zijn kersen aangeplant, zo ook in het Vroege Vogelbos. De kers behoort tot de rozenfamilie. Het is een tot 20 meter hoge boom en komt van nature in Nederland voor. Medio april vallen de kersbomen vooral op door hun uitbundige witte bloeiwijze. In de beginjaren wisten de bewoners van Almere de kersen wel te vinden. Kersbomen in het bos leveren nu een belangrijke bijdrage aan de natuurwaarden van het bos: het blad verteert snel en de bloemen en vruchten zijn belangrijk voor allerlei diersoorten

Bij kruising van bospaden gaat u rechtdoor totdat u bij een T-splitsing komt, dan RA en het pad met de bocht mee naar links volgen. U komt nu eerst op een verbreed graspad en iets verder RA op een grote open plek in het bos.

Bij aankomst op de grote open plek in het bos ziet u links een beetje uitgespreid over het gras een Haagbeuk

Haagbeuk (*Carpinus betulus*)

Over de Beuk en de Haagbeuk is veel verwarring. Het zijn twee totaal verschillende bomen die vaak door elkaar gehaald worden. De Haagbeuk is meestal een lage boom, die in het midden van de lente tegelijk in bloei en in blad komt. De Haagbeuk heeft gekarteld blad (de Beuk heeft een recht bladrand). De kroon is gesloten en geeft veel schaduw. De boom houdt van licht en warmte en heeft een groot regeneratie-vermogen en speelde dus een grote rol in hakhoutbossen. De Nederlandse benaming kan tot verwarring leiden: een beukenhaag bestaat uit struikvormige Beuken, niet uit Haagbeuken. Met zijn dunne schors is de Haagbeuk, net als de Beuk, gevoelig voor zonnebrand. Aan de rand van deze open plek in het bos staan ook enkele geknotte Haagbeuken.

U steekt het grasveld in de lengte helemaal over en aan het einde van het grasveld gaat u LA het pad in. Het pad uitlopen tot aan het fietspad (Burgerspad). LA langs het fietspad (let op: fietsers!) tot kruising met Farflerpad, RA Farflerpad tot aan Farflerbrug Net vóór de Farflerbrug ziet u rechts in de hoek van het bosvak een meidoorn

Meidoorn (*Crataegus monogyna*)

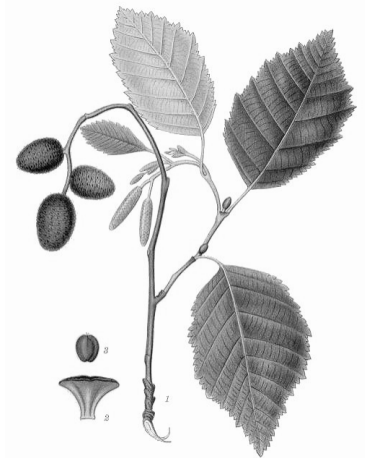
Deze Eenstijlige Meidoorn komt vaker voor dan de Tweestijlige Meidoorn. In vrijwel heel Nederland komt hij algemeen voor. Het is een sterk gedoornde hoge struik of kleine boom. De snel groeiende Meidoorn vormt een bijna ondoordringbare heg. In mei bloeit de meidoorn uitbundig met zijn witte bloemen. De bloemen ruiken niet aangenaam, maar ze zijn een lust voor het oog. In augustus komen de rode vruchten aan de struik. Meidoornbessen vormen wintervoedsel voor vele vogels. Men kan er ook gelei van maken, die rijk is aan vitamine c. De Meidoorn is een struik van het cultuurlandschap; ze werden vroeger vaak gebruikt als afscheiding tussen erven, akkers en weilanden. In Nederland is de Meidoorn eeuwenlang een landschaps-bepalend en karakteristiek element geweest met een grote esthetische waarde.

U steeks de Farflerbrug over. Na de brug bij kruising van paden, staat net voor de kruising links naast het fietspad een

Grauwe els (*Alnus incata*)

De boom heeft het vermogen stikstof uit de lucht te kunnen binden, waardoor onvruchtbare grond wordt verbeterd. Hij wordt daarom soms aangeplant in bosgebieden, als wegbereider voor veeleisender soorten. De mannelijke katjes zijn langer dan de vrouwelijke katjes. Na de bloei valt het mannelijk deel van de bloeiwijze af. De vrouwelijke (kleine) katjes groeien uit tot een groene vrucht. De vruchtbladen van deze vruchtjes rijpen in de herfst tot zwarte, houtige schubben die niet afvallen (elzenpropjes). Het Elzenhaantje, een glanzend blauw zwart kevertje, voedt zich met de bladeren van de Els. In droge zomers zijn deze kevertjes vaak talrijk en kunnen de boom dan helemaal kaal eten. De Elzen ondervinden door deze tijdelijke ontbladering toch geen blijvende schade want later in het jaar zie je de Els weer volop in blad staan.

Op deze kruising van fietspad en onverhard pad, gaat u RA het onverharde pad in (pad ri. Bruggetje).

De eerste boom aan uw rechterhand is de Gewone Esdoorn

Gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*)

Kenmerk van de Esdoorn is de handvormige diep ingesneden bladvorm en zijn rode bladsteel. In onze streken verwildert deze oorspronkelijk Midden- en Zuidoepese soort gemakkelijk. De Gewone Esdoorn verdraagt zilte zeewind en wordt daarom vaak aangeplant in kustgebieden. Esdoornhout is roomwit, gemakkelijk te bewerken en trekt niet krom. Het sap van de esdoorns is zeer rijk aan suiker. Bij aanboren van de stam kan het suikerhoudend sap worden afgetapt. Er werd en wordt vooral in Noord Amerika en in Canada veel snoepgoed bereid uit esdoornsap. De bladeren van de Gewone Esdoorn vertonen vaak zwarte "inktvlekken", een algemene schimmelziekte die de boom verder geen last veroorzaakt. De vrucht bestaat uit twee eenzadige delen, elke met een lange vleugel. De zaden worden door de wind verspreid, waarbij de vleugels als windvanger (propeller) werken.

Brug over, rechts heeft u een mooi uitzicht over de waterplas, rechtdoor. Aan einde van de waterplas even naar links kijken, in het open veld staat een mooi gevormde kastanjeboom.

Paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*)

Hier kunt u goed zien hoe prachtig een boom kan uitgroeien als hij de ruimte krijgt. Het is feest als in de lente de paardekastanje met zijn grote witte (en soms rode) kegelvormige kaarsen in bloei staat! In ieder jaargetijde is hij spectaculair met zijn brede kruin, zijn grote, handvormig samengestelde bladeren, zijn gele herfstkleur, zijn grote, glanzend bruine zaden - verpakt in stekelige bolsters en imposante takkenstelsel. De (eind)knoppen zijn groot en kleverig. De kastanjes van deze boom zijn voor mensen niet eetbaar.

RA langs water tot aan fietspad (Burgerspad). Links raast het verkeer van rijksweg A6, ga hier RA (let weer op de fietsers) en let ook op het niveauverschil tussen het water links en rechts Meteen LA langs water en bosrand.

1ste bospad RA, op T-splitsing LA het pad in.

Vervolg het pad met de bocht mee naar rechts

(even verderop staat links van het pad een fraaie Spaanse aak

Spaanse aak (*Acer campestre*)

De Spaanse aak wordt ook wel Veldesdoorn genoemd. In de herfst valt de Spaanse aak op door een graai kleurend blad, dikwijls roodachtig of goudgeel. Het is de enige esdoornsoort die bij ons oorspronkelijk inheems is. De bladeren zijn kleiner dan die van de gewone esdoorn en hebben vijf stompe lobben, de onderste lobben zijn veel kleiner dan de rest.

en rechts aanhouden totdat u weer op het open grasveld komt. Op het grasveld met de bocht naar links het bospad in. Dit pad komt uit op een kleiner grasveldje met in het midden een Es

Gewone es (*Fraxinus excelsior*)

Heel typisch aan de gewone es zijn de opvallende, zwarte knoppen, die de boom makkelijk herkenbaar maken tijdens de winter. De eindknoppen worden 'bokkenpoten' genoemd. De bloemen v
erschijnen in april/mei net voor of tegelijkertijd met de bladuitloop. Ze zien eruit als bosjes van paarse meeldraden. Zij staan eerst rechtop en hangen later in trossen aan de uiteinden van de twijgen. Na de bloei worden er vleugelnootjes gevormd die tijdens de winter in trossen aan de boom blijven hangen en 'essensleutels' worden genoemd.. Deze typische 'helikoptertjes' zijn langwerpige, plat en kaal. Het blad bestaat uit 7 tot 13 langwerpige deelblaadjes, die een fijngetande rand hebben. De bladeren verschijnen in de lente altijd pas laat. Dat heeft als voordeel dat onderbegroeiing van kruiden en voorjaarsbloemen onder essen een goede kans maakt.

U steekt hier schuin het grasveldje over (niet LA en niet RA) u vervolgt het bospad. Bij greppel RA en bij bielzenbruggetje LA de greppel over. Bij T-splitsing LA. Als het pad naar rechts afbuigt staan aan de linkerkant 2 beuken en rechts van het pad is een beukenbos.

Beuk *Fagus sylvatica*

De gespreide, gesteelde bladeren staan in twee rijen en zijn eivormig tot elliptisch spits. De randen zijn zwak gegolfd, eerst zijdeachtig behaard, later kaal. Zij vormen vanaf de basis van de tak een zogenaamd 'bladmozaïek', d.w.z. dat zij een gelijkmatig verdeeld bebladerd vlak vormen. Daardoor kan de boom een grote hoeveelheid licht absorberen en daarom is er onder een beuk veel schaduw. In een beukenbos vinden we op de grond meestal geen of weinig onderbegroeiing, het is gewoon te donker. De beukenbladknoppen zijn slank en spits. De knoppen die ook bloemen bevatten zijn dikker en langer. De zijdeachtige beharing van het jonge blad voorkomt uitdroging en beschermt tegen de nachtvorsten, want de beuken lopen uit tijdens de winter. Gedurende de winter blijft vaak veel blad aan de boom hangen dat pas afvalt wanneer het nieuwe blad uitloopt.

Het pad vervolgend en de lichte kromming van het pad volgen. Bij een vier-sprong RA. Als u het bos uitkomt ziet u links van het pad een poeltje en net voor de poel staat een.

Japanse Notenboom (*Ginkgo biloba*)

Jonge bomen hebben een vrij smalle opgaande kroonvorm die later breed spreidend worden. Het blad is heel bijzonder, waaivormig aan een lange steel. De bladvoet is wigvormig en de bladtop is grof gekarteld en vaak diep tot zeer diep tweelobbig ingesneden. De zijranden van de bladeren zijn gaaf, glad en onbehaard. De boomvorm is afhankelijk van de sexe. Manlijke bomen groeien meer opgaand, terwijl vrouwelijke exemplaren een meer spreidende kroonvorm hebben. De Ginkgo-bast voelt zacht en warm aan. De schors is op jeugdige leeftijd grillig en gespleten en op oudere leeftijd worden zogenaamde schorsplaten gevormd, lichtgrijs tot grijsbruin van kleur met oranjeachtige verkleuringen

De Ginkgo is de oudste zaadplant ter wereld. De bomen vormden in de Oudheid enorme wouden die gedurende de ijstijden vrijwel geheel verdwenen zijn. Vooral in China werd de gehele houtopstand van de Ginkgo totaal opgebruikt en dus vernietigd, zo erg dat men in de veronderstelling was dat de boom er sinds de 18e eeuw niet meer in de natuur voorkwam. Gelukkig werden eind 19e eeuw nog kleine bestanden Ginkgo aangetroffen in afgelegen bergen en trof men exemplaren aan van 40 m hoogte en circa 4.000 jaar oud. Deze bomen worden heden ten dage beschermd en als goden vereerd.

Recht voor u ziet u het Ooievaarsnest. De ingang van de Theeschenkerij ligt recht tegenover de Schaapskooi. Er is een terras en een natuurlijke speeltuin.

